

תרומה חכ"א שיחה א'

החידוש במשכן על הגילוי דמ"ת הוא שבמשכן היה השראת השכינה ע"י פעולת האדם, ומודגש ב"תרומה" – "הפרשה" שמפריש רק חלק מנכסיו, שישנם חילוקים בדרגת הקדושה דהדברים גשמיים, ו"הרמה" - שהתחתון אינו מתבטל לגמרי.

צריך להבין מדוע שם הפרשה הוא "תרומה" ולא "ויקחו"? ומדוע הציווי הראשון בפרשה הוא "ויקחו לי תרומה", ולא "ועשו לי מקדש" שהוא המטרה והעיקר?

והביאור: החידוש במשכן על "וירד ה' על הר סיני" שהיה במתן תורה הוא שבמתן תורה היתה השראת השכינה על ידי פעולת הקב"ה - מלמעלה למטה - שלכן היתה הפעולה בכל מקום בשה ולא היה לזה קיום לאחר מתן תורה - "במשוך היובל המה יעלו בהר". משא"כ "ושכנתי בתוכם" שבמשכן נעשה על ידי "ועשו לי מקדש" - פעולת האדם. ומעלה זו מודגשת בתיבת "תרומה", שיש בה שני פירושים: (א) הפרשה (ב) והרמה. (א) דהפרשה מורה שמפריש רק חלק מנכסיו - שישנם חילוקים בדרגת הקדושה שבדברים גשמיים, (ב) והרמה מורה שהתחתון אינו מתבטל לגמרי, כמו שהיה במתן תורה - כי האדם אינו יכול לבטל את עצמו לגמרי.

וזהו הטעם שעניני המשכן נאמרו בתורה באריכות, אף שלכאורה המשכן הוא עראי – כמו שכתוב "כי לא באתם עד עתה גו" - כי בזה ישנו הוראה שעיקר המקדש הוא בהיות האדם (לא בירושלים - המקום אשר בחר ה' - מקום של קדושה, אלא) במדבר העמים - בתחתונים - ושם עושה מקדש להקב"ה (שזהו הביאור בלשון הרמב"ם "כמקדש המדבר" - שעיקר ענין המקדש הוא בירור המדבר).

וזהו הוראה שגם כשאדם נמצא במדבר "אשר לא ישב אדם שם", יכול לעשות מקדש להקב"ה, ועד שיהפוך את המדבר למדבר דקדושה - לדרגת "כי לא אדם הוא" שלמעלה ממדרגת אדם.